

فرآیند انتخاب «چهره سال ۱۴۰۲ هنر انقلاب اسلامی» با یک نظرخواهی سراسری از مدیران فرهنگی، هنرمندان، فعالان فرهنگی و رسانه‌ای آغاز شد. پس از برگزاری این نظرسنجی که با جامعه‌آماری بیش از هزار نفر صورت گرفت، نام ۸۶ هنرمند به عنوان نامزدهای اولیه عنوان «چهره سال هنر انقلاب» مشخص و به «کمیته انتخاب نامزدهای نهایی چهره سال هنر انقلاب» ارائه شد. اسامی نامزدهای نهایی عنوان چهره سال ۱۴۰۲ هنر انقلاب اسلامی

معرفی نامزدهای چهره سال هنر انقلاب

اه در کشور را بررسی می‌کند

تکلیف یا ضرورت؟!

بیت مستقل خود را دارد؟ فکر می‌کنم فیلمساز فیلم کوتاه می‌تواند بگوید فیلم کوتاه را باید مستقل دید، نه راهی رسیدن به فیلم بلند که به درآمدزایی از فیلم کوتاه برسد. فیلم کوتاه تولید می‌شود، هزینه‌هایی دارد و به لحاظ نی شرایطی دارد که می‌توان گفت فقط از نظر زمانی با فیلم مایمی، چیزی کم دارد. چه بسا که دیده‌ایم در همه بخش‌ها نمایا بدنه پیشروتر است و چه بسا آرتیستی‌تر هم ساخته می‌شود.

کارگردان فیلم کوتاه «کودکان ابری» با اشاره به این‌که بحث صنعت در کنار سینما و بعد هنر و درآمدزایی از آن در کشورهای مختلف مورد توجه است، بیان کرد: کمپانی‌هایی که در دنیا فیلم کوتاه تولید می‌کنند و تهیه‌کننده دارند، به بازار عرضه فیلم کوتاه نیز فکر می‌کنند. در بازارها و جشنواره‌های مختلف با درگاه‌هایی که برای عرضه فیلم کوتاه ایجاد کرده‌اند، حق کپی‌رایت صاحب اثر را مدنظر دارند. وی افزود: همه این موارد از جمله اتفاقاتی است که هم فرهنگ و هنر و کشوری را تکثیر می‌کند هم تهیه‌کننده و فیلمساز را به درآمدزایی می‌رساند. انگیزه و دغدغه فیلمساز در این شرایط برای تولید فیلم کوتاه بیشتر می‌شود و می‌توانیم با همین مسیر به سمتی برویم که در ایران تهیه‌کننده فیلم کوتاه داشته باشیم.

به سمت روند نزولی پیش می‌رویم

این سینماگر خاطرنشان کرد: در ایران چند تهیه‌کننده‌ای که بیشتر فیلم‌های کوتاهی تهیه‌کرده بودند، در جلسه‌ای که با یکدیگر صحبت می‌کردیم اذعان داشتند که دیگر فیلم کوتاه تهیه نمی‌کنند و فکر می‌کردند دیگر دلیلی برای این کار وجود ندارد چراکه مطمئن نیستند که فیلم کوتاه به جشنواره‌ای برود و جایزه بگیرد تا پول تهیه‌اش به تهیه‌کننده و سرمایه‌گذار فیلم برگردد. داخل کشور هم که اکران مشخصی برای این آثار نیست. تهیه‌کننده باید پشتوانه یا شرکت پخش داشته باشد یا سازمان سینمایی و هر مجموعه مرتبطی، سازوکاری ارائه کند تا فیلم کوتاه پس از ساخته شدن جزئی از بدنه سینمای این مرز و بوم شناخته شود. پس باید به آن کمک کنیم تااین آثار در عرصه بین‌المللی دیده شوند و درآمدزایی برایشان شکل بگیرد.
فهیمی با تأکید به این‌که هنر و تجربه قبل از قرارگرفتن در زیرمجموعه مرکزگسترش سینمای مستند و تجربی شور و اشتیاق بیشتری داشت، گفت: من دو فیلم در هنروتجربه (پیش از قرارگرفتن در زیرمجموعه مرکز گسترش) اکران کردم و با توان مالی و معنوی که وجود داشت، فیلم‌های خارج از سینمای بدنه و آثار سینمای هنری و کوتاه، شور و حال دیگری پیدا کرده بودند و نسبت به اکتون وضعیت فرق داشت. در آن زمان فیلمسازان فیلم کوتاه با یکدیگر در تلاش بودند که گروه شوند و فیلم‌های‌شان را اکران کنند و دنبال تبلیغات ... بودند؛ ولی دیگر این شرایط را نمی‌بینیم. به نظر می‌رسد در ایران در بحث اکران و درآمدزایی از فیلم کوتاه به سمت روند نزولی پیش می‌رویم.

اکران‌های بدون دستاورد

این فیلمساز متذکر شد: البته امروز اکران فیلم کوتاه داریم و در پاتوق‌های انجمن سینمای جوانان ایران این فیلم‌ها در بسته‌های پنج‌تایی اکران می‌شوند اما مسأله این است که اکران فیلم کوتاه چه

به ترتیب حروف الفبا به شرح زیر است:

- امیر بشیری برای نویسندگی و کارگردانی کسرت نمایش «کلل»
- کمال تبریزی و علیرضا طالب‌زاده برای نویسندگی و کارگردانی مجموعه تلویزیونی «سرزمین مادری»
- راضیه تجار برای انتشار رمان «یاس کبود» و تفریط رهبر انقلاب بر کتاب «اسم تو مصطفاست»
- افشین علاء برای نقش آفرینی مؤثر در سپهر شعر انقلاب اسلامی

۵- مسعود نجابتی برای فعالیت‌های مؤثر در حوزه گرافیک از جمله ترسیم دیوارنگاره «و فتح قریب» در مرز سرزمین‌های اشغالی.

انتخاب چهره سال هنر انقلاب از میان نامزدهای نهایی کسب این عنوان توسط گروهی از نخبگان و خبرگان هنر انقلاب انجام می‌شود. آیین اختتامیه هفته-هنر-انقلاب و معرفی چهره سال ۱۴۰۲ هنر انقلاب، امروز چهارشنبه ۲۹ فروردین در پردیس مرکزی حوزه هنری انقلاب اسلامی برگزار می‌شود.

در هنروتجربه و چه در پاتوق‌ها، بعید است به نوعی از درآمدزایی برسد که حداقل بخشی از هزینه‌های کار را بپردازند. فیهمی در پایان گفت: شرایط به صورتی است که حتی فیلمسازان فیلم کوتاه هم گاهی فکر می‌کنند هنروتجربه منحل شده است و خودم هم تا چند ماه قبل همین تصور را داشتم و نمی‌دانستم که شرایط جدید هنر و تجربه و اکران آثار کوتاه در این بستر به چه صورت شده است. در هر حال این اکران‌ها گرچه موجب دیده شدن آثار کوتاه شدند، ولی از منظر مالی دستاوردی نداشتند و نداشتند.

اعتبار فیلم کوتاه سزاوار اکران است

حسام حسینی، کارگردان فیلم کوتاه «ماهکان» هم درخصوص اکران فیلم‌های کوتاه و چالش‌های آن به جام جم گفت: شاید بتوان گفت یک نویسنده-کارگردان که حرفه‌اش را در این مسیر ساخته، یکی از علت‌های اصلی‌اش از ساخت یک فیلم، کسب موقعیتی است که به واسطه آن بتواند در جشنواره‌های مختلف حاضر شود. ضمن این‌که اکران اثرش را هم تجربه کند اما در شرایط فعلی تجربه این لذت و بستر برای نمایش فیلم کوتاه بستری دشوار و متفاوت است. وی با بیان این‌که فیلمسازان فیلم کوتاه از عرصه مناسبی برای نمایش آثارشان ندارند، اضافه کرد: لازم است سازندگان فیلم کوتاه شرایط مداوم و مطمئنی برای نمایش آثارشان داشته باشند، مانند رویه شخصی که سینماگران

سینمای بدنه از آن برخوردارند و از آنجا که فیلم کوتاه مخاطب خاص خودش را دارد، کار ویژه‌های بیشتری برای ارائه و عرضه این فیلم‌ها به عموم جامعه نیاز داریم و این رویکرد می‌تواند حرکتی مناسب برای شناخت کافی سینمای کوتاه باشد و بهبود شرایط اکران فیلم‌های کوتاه را در پی داشته باشد.

تجربه‌های جهانی را جدی بگیریم

کارگردان فیلم کوتاه «تایلندی» با اشاره به تجربیات جهانی که در زمینه اکران تلویزیونی و سکوهای نمایش فیلم وجود دارد، تصریح کرد: «propeller» یک شبکه رایگان و ماهواره‌ای تلویزیونی است که در انگلیس راه‌اندازی شده که با ساعات پخش منظم تنها پخش‌کننده‌ای است که علاقه به نمایش فیلم‌های کوتاه دارد. این شبکه امکانی فراهم آورده که بیش از هشت میلیون خانه در انگلیس و ۷۰ میلیون نفر در سراسر اروپا به این شبکه دسترسی داشته باشند، طبق گفته جان آفورد، رئیس پرلرلر، این شبکه خط سیر محکمی میان حرفه‌ای‌های این صنعت ایجاد کرده و این شانس را به فیلمسازان کوتاه می‌دهد تا اعتبار اولیه پخش کارشان را دریافت کنند و همگی‌شان می‌توانند در جهت عنصر اصلی حمایت از تصدی‌های جدید هدایت شوند. به نظر اگر چنین تجربه‌هایی را بازخوانی کنیم و در جهت راه‌اندازی چنین شبکه‌هایی باشیم، فیلمسازان کوتاه ایرانی می‌توانند در زمینه محتوا به این شبکه محتوا ارائه دهند.

صنعت مستقل بر اساس اشتراکات فرهنگی منطقه

حسینی بیان کرد: بازار جهانی، «filmaka» یک شبکه اینترنتی فیلم کوتاه است که فیلمسازان تثبیت شده برای کشف استعدادها آن را طراحی کرده‌اند. این شبکه علاوه بر اکران و دسترسی به فیلمسازان

تسهیلاتی می‌دهد تا فیلم‌های کوتاه‌شان را با جایزه‌های نقدی به اضافه فرصت ساخت یک فیلم سینمایی به‌طور آنلاین ثبت کنند. وی تأکید کرد: خوشبختانه در چندسال اخیر حرکت‌های مناسبی برای اکران فیلم کوتاه صورت گرفته که شاید بتوان با مطالعه دقیق‌تر این هدف نوپا را به مقصود مناسب‌تر تبدیل کرد. ضمن این‌که فیلم کوتاه ایران اعتباراتی کسب کرده که اکنون سزاوار است با دستیابی به تماشاچی قابل قبول به صورت یک صنعت مستقل، اکران داشته باشد. ضمن این‌که ما اشتراک فرهنگی در منطقه داریم که در کشورهای همسایه هم می‌توانیم مخاطب داشته باشیم.

به گفته حسینی؛ به نظر می‌رسد امروز در همه کشورها، رقابت بین فیلمسازان فیلم کوتاه روبه رشد است و می‌توان گفت بازار طلایی فیلم در جهان صدها میلیون دلار می‌ارزد و سالانه نیز رشد می‌کند و سرمایه‌گذاران به منظور داشتن سهمی در این مقوله از صاحبان این حرفه حمایت می‌کنند. به‌طور کلی باید گفت هر تربیون، رسانه‌ای است تا بقیه را از کارهای مان مطلع سازیم. وی در ادامه عنوان کرد: اکران یک فیلم کوتاه و آن آثاری که به قدر کافی استاندارد هستند، تشویق سازندگانش را به دنبال خواهد داشت تا عوامل تولید این فیلم‌ها موقعیت را غنیمت شمرده و به دنبال سرمایه‌بروند و به هدف غایی یعنی ساخت فیلم‌های بعدی؛ چه کوتاه، چه بلند دست پیدا کنند.

باید در جهت بهبود و پیشرفت گام برداشت

این کارگردان جوان در مورد اکران هنر و تجربه و نمایش آثار کوتاه در پلتفرم‌ها نیز توضیح داد: من به همراه عباس حسین‌زاده افتخار داشتیم که در یکم آبان ۱۴۰۰ فیلم «ماهکان» را در قالب بسته «پنجگان کوتاه» در کنار آثار چند فیلمساز موفق دیگر در سینماهای هنروتجربه در سراسر کشور به مدت چند ماه اکران داشته باشیم. این اتفاق برای یک فیلم کوتاه بسیار مؤثر و مهم است. نمایش فیلم در شهرهای مختلف و اکران‌های متعدد در شناخت سینمای کوتاه بین مخاطبان گسترده و انگیزه‌مندی فیلمسازان برای تولید آثار بهتر و همچنین کسب سرمایه و ورود به رقابت‌های بین‌المللی نقش مهمی دارد. حسینی خاطرنشان کرد: این فیلم در هنروتجربه برای ما و گروه فیلم کوتاه ماهکان تجربه جذابی بود؛ چراکه شرایطی فراهم شد تا بعد از اکران با مخاطبان این آثار چهره‌به‌چهره روبه‌رو شویم و جلسات نقد و بررسی آثار شکل بگیرد. من تا قبل از این چنین تجربه اکرانی نداشتیم و خدا را شکر با استقبال بسیار خوبی هم روبه‌رو شدیم. در حال حاضر نمی‌دانم که شرایط هنروتجربه به چه شکل شده، ولی امیدوارم مسئولان مرتبط در جهت بهبود و پیشرفت گام برداشته باشند و اکران سینمایی مسیر قبلی را طی کند و نظم و ساختاری که در اکران آثار کوتاه و تجربی وجود داشته همچنان ادامه پیدا کند.

«خاک اجدادی»

نماهنگ «خاک اجدادی» به خوانندگی سید یوسف، پس از انجام عملیات «وعده صادق» و در حمایت از مردم فلسطین منتشر شد.
نماهنگ خاک اجدادی با تنظیم نیما علامه تهیه و در دسترس مخاطبان قرار گرفته است.
این نماهنگ به دو زبان فارسی و عربی خوانده شده که شعر فارسی را رضا یزدانی و شعر عربی را مرتضی آل کثیر سروده است.
خاک اجدادی در مؤسسه امام روح... تولید شده است.

کوارتد راستن تولید

قاب

فرهنگ

CULTURE

چهارشنبه ۲۹ فروردین ۱۴۰۳ ■ شماره ۶۷۴۳

نگاه

نگاهی به فیلم «عروسک» ساخته زنده یاد اصغر یوسفی نژاد

مرثیه‌ای برای دنیای عروسکی

زنده یاد اصغر یوسفی نژاد با اولین فیلم بلندش «آنو» نشان داد اهل تجربه‌است و می‌خواهد حرف‌های تازه‌ای برای گفتن در عرصه‌های مضمون پردازی و فرم داشته باشد. تجربه اولش به خوبی دیده شد و توجه مخاطبان جدی سینما و منتقدان را جلب کرد. تسلط او بر کارگردانی و انتخاب شیوه‌های بدیع بیانی و روایتی، آنو را در زمره بهترین فیلم‌های اول سینمایی ایران قرار داد اما اتفاقی عجیب و سؤال برانگیز، یعنی راه نیافتن فیلم بعدی او «عروسک» به جشنواره فیلم فجر که به نوعی می‌توانست بخش دوم از یک سه‌گانه این بار در دنیایی متفاوت از فیلم اول باشد، با حاشیه‌هایی روبه‌رو شد که یوسفی نژاد را در ادامه فعالیت‌های سینمایی‌اش با چالش‌های جدی مواجه کرد.

عروسک در مقایسه با آنو، گرچه به لحاظ شیوه کارگردانی و انتخاب متناسب فرم، تفاوت چندانی با تجربه اول فیلمساز نداشت ولی به لحاظ پیچیدگی مضمونی و نوع پرداخت شخصیت‌ها، تفاوت‌هایی با تجربه اول فیلمساز داشت و نشان می‌داد یوسفی نژاد رویکردی متفاوت به مقوله شخصیت پردازی در سینما و ایجاد موقعیت‌ها و لحظه‌های پرکشش دارد. عروسک از زورود عروس و داماد به مجلس عروسی آغاز می‌شود و همانند فیلم قبلی یوسفی نژاد، شخصیت اصلی خیلی زود به عامل مرکزی ایجاد کشش در متن فیلم‌نامه تبدیل می‌شود اما این بار در کنار شخصیتی پر رمز و راز (رویا) با یک شخصیت تأثیرگذار دیگر هم مواجهیم که فرم روایی را خواه ناخواه در مسیری متفاوت قرار می‌دهد؛ داماد ثروتمند و پا به سن گذاشته‌ای به نام ایوب که گزینه او پس از همسر ناپدید شده‌اش شمش، برایش دردسر ساز می‌شود. ویژگی مهم عروسک در مقایسه با آنو قبلی یوسفی نژاد که یک مشخصه مهم و تعیین‌کننده برای آن به شمار می‌آید، تأکید روی وجوه عروسکی شخصیت‌ها در موقعیت‌های مختلف است که در همان شروع اثر و اجرای چالش‌مانکن توسط شخصیت‌های فرعی فیلم روی آن تأکید هم می‌شود. تنها کسانی که خارج از این چالش وارد قصه اصلی می‌شوند و در واقع روایت راه را می‌اندازند، ایوب و رؤیا به عنوان عروس و داماد هستند که در ادامه قرار است شخصیت‌های پیرامون‌شان را غافلگیر کنند.

انتخاب پلان-سکانس در عروسک به عنوان رویکردی آگاهانه از سوی زنده‌یاد یوسف نژاد برای ایجاد نوعی تمرکز ذهنی در مخاطب است. هنگامی که دو یا چند شخصیت اصلی و فرعی فیلم‌نامه با دوربین متحرک یوسف نژاد از جمع فاصله می‌گیرند و در فضای باز یا آشپزخانه یا طبقات بالای ویلا می‌رانسن جدیدی ایجاد می‌کنند، در واقع با نوعی فاصله‌گذاری مواجه می‌شویم که اتفاقاً تمرکز مخاطب را روی روایتی که پیش می‌رود، قطع نمی‌کند و در لحظه‌ای مناسب دست او را می‌گیرد و با آدم‌هایی آشنا می‌کند که هرکدام در قالب عروسکی با رفتارهای غیرقابل پیش‌بینی، سرنوشتی متفاوت را برای خود و دیگران رقم می‌زنند. نگاه کنیم به گفت‌وگوهای دو نفره مهری با برادرش، ایوب درباره اشتباهی که مرتکب شده با نام‌های دو نفره ایوب و مستخدم سابق ویلا و از همه مهم‌تر نماهای دو نفره ایوب و رؤیا که انگار در دنیایی از پیش ساخته شده، پایانی ویژه را تمهید می‌کنند. شباهت موقعیت ورود ماشین عروس و داماد به مجلس عروسی و نمای پایانی که با شلوغی و ازدحام آغاز می‌شود و با عکس‌العمل انفرادی یکی از دو شخصیت اصلی فیلم به پایان می‌رسد، در واقع تمثیلی است از پیچیدگی انسان‌هایی که گویی در پس شخصیت درونی همه آنها عروسکی تعبیه شده که متناسب با فرم انتخابی فیلمساز هم تعلیق و کشش برای پیگیری قصه نهایی آدم‌های اصلی ایجاد می‌کند و هم با طنز تلخی که در درون خود دارد، مرثیه‌ای می‌شود برای گریستن بر سرنوشت مرد یا به سن گذاشته‌ای که عشق را در چنین جمود ناخوشایندی جست‌وجو می‌کند.
زنده‌یاد یوسفی نژاد با انتخاب شیوه پلان-سکانس برای کارگردانی و ایجاد میزاسن، در ضمن با چالشی عمیق در عرصه بازی هم مواجه بوده که به دلیل تمرین‌های مکرر و آمادگی بازیگران با استعداد به بهترین نتیجه ممکن رسیده است. کیفیت بازی‌ها در این شیوه دشوار بیانی، یکی از مهم‌ترین دلایل موفقیت فیلم دوم اصغر یوسفی نژاد در تعامل با مخاطبان است. عروسک نقطه پایانی بر سینمای کارگردانی شد که بدون تردید می‌توانست با فیلم سوم خود، یکی از سه‌گانه‌های مهم و تأثیرگذار سینمای ایران را پدید آورد. روحش شاد.

قاب

